

Секція: Культурологія

Лапчук Олеся Олександрівна

аспірант Східноєвропейського національного

університету імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

ФЕСТИВАЛЬ ЯК ЗАСІБ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ МІСТА

Туристичній галузі відведено вагоме місце в економіці нашої країни, проте в Україні досі відсутня національна стратегія сталого розвитку туризму [4], хоча останнім часом місцева влада все більше звертає увагу і розуміє позитивний вплив збільшення кількості туристів для соціально-культурного та економічного розвитку міста, регіону. Генеральна Асамблея ООН проголосила 2017 рік Міжнародним роком сталого розвитку туризму, тому актуальним є питання дослідження та вивчення усіх аспектів туристичної привабливості України та кожного міста зокрема.

Над дослідженням питань туристичної привабливості території працювало багато науковців, зокрема І.Балабанова, М.Омуш, Г.Бакурова. Визначення поняття фестивального туризму, структура та функції, стан його розвитку в Україні та регіонах розкриваються у дослідженнях М.Топорницької, Т.Білоцерківської, М.Рутинський, Ю.Грицьку-Андрієш.

Центр Волинської області – Луцьк – цікавий відвідувачам завдяки природним особливостям, архітектурним пам'яткам, рекреаційним ресурсам. Через історичну спадщину Луцьк, за рейтингом українських видань [3], увійшов у десятку міст, які туристи хотіли відвідати навіть на вихідні. О.Савіцька, Н.Савіцька, І.Кулиняк у статті «Формування туристичної привабливості території», враховуючи потенціал туристичних ресурсів, поділили всі області України на IV категорії, Волинська – увійшла до II категорії. Це говорить про значний культурний потенціал регіону і обласного центру зокрема.

Проте, не менш важливим у формуванні туристичної привабливості міста є і культурна самобутність, активне проведення дозвілля міщанами, адже саме подієвий туризм стає все більш популярним в останні роки. Саме тому фестивалі є важливою складовою формування туристичної привабливості міста. Недаремно сучасні науковці виокремлюють «фестивальний туризм», наголошуючи на тому, що він набирає все більшу популярність серед туристів, які окрім матеріальних надбань хочуть познайомитись із етнічними та культурними особливостями краю. Ю.Грицьку-Андрієш визначає фестивальний туризм як організацію короткотривалих пізнавальних подорожей терміном на 5-7 днів із метою відвідування певних подій (від концертів сучасної західної музики до релігійних святкувань, від етнічних карнавалів до парадів сучасних субкультур) [2].

Луцьк став фестивальним містом ще з 80-х років ХХ ст, вперше відбулись Республіканський фестиваль театрів ляльок (який можна назвати міжнародним, оскільки поряд з українськими були представники з Білорусі, Росії, Грузії, Вірменії, Азербайджану, Латвії, Молдови, Туркменії), студентський фестиваль «Лесина пісня», «Рок-культура-88», у 90-х рр. поряд із іншими виникають відразу два міжнародні фестивалі – «Берегиня» та «Поліське літо з фольклором», і обидва проходять під егідою Міжнародної Ради Організацій Фестивалів Фольклору і Традиційних Мистецтв (CIOFF). З початком нового тисячоліття урізноманітнюється тематика фестивалів і збільшується їх кількість. На жаль, не існує офіційного списку (реєстру) таких дійств, тому відстежити загальну кількість немає можливості, тим більше, що декотрі фестивалі проводяться лише один раз, не маючи свого продовження у наступні роки, інші ж дійства проходять раз на 3-4 роки або кілька разів на рік.

У Луцьку відбуваються різні за змістом і масштабом проведення дійства. Проте, беручи за основу сутнісну класифікацію, запропоновану

Ю.Грицку-Андрієш [1], варто проаналізувати чи фестивалі задовільняють різноманіття вподобань туристів, охоплюючи усі можливі види (класи) фестивального туризму.

Отож, *етнічних фестивалів* у Луцьку чи не найбільше. Серед них перші в Україні міжнародні фестивалі фольклору «Берегиня» та «Поліське літо з фольклором», фестиваль вертепів «З Різдвом Христовим!», «Різдво у Луцьку», «Різдвяні піснеспіви», «Великдень у Луцьку», «Князівський бенкет», фестиваль вишитих рушників «Вишиті обереги єднання».

Релігійні фестивалі представлені всеукраїнським фестивалем дзвонарного мистецтва «Благовіст Волині».

Музичні фестивалі Луцька зацікавляють прихильників різних напрямів музики: поціновувачам класики варто відвідати фестивалі «Стравінський та Україна», «Шопенівська весна», джазу – «ArtJazz Cooperation» та «Jazz Bez», альтернативної музики «Бандерштат», фольклору – «Берегиня» та «Поліське літо з фольклором», «Різдвяні піснеспіви», планується проведення фестивалю патріотичної пісні «У піснях мого народу – доля України».

До фестивалів *сучасних субкультур*, згідно з класифікацією Ю.Грицку-Андрієш, можемо віднести творчий проект «Волинська княжна», весільний фестиваль «Lutsk.Wedding.Fest.», туристичний фестиваль авторської пісні, фото і кіно «Вітрила пригод», театральний фестиваль «Мандрівний вішак», урбаністичний фест «Поліхрома».

У Луцьку виникли *гастрономічні фестивалі* української кухні «З любов'ю до сала» (який тепер проводиться у іншому місті), та «Фестиваль вареників», котрий перетворився у «Фестиваль національної кухні». Також проводяться фестиваль «Пива та М'яса» та «Lutsk Food Festival», який щоразу змінює тематику (вуличної їжі, «Picnic», «Made in Ukraine»).

Серед *спортивних* дійств, які відбуваються у Луцьку та іменуються фестивалями можна віднести міський фестиваль спорту, фестиваль з міні-

футболу серед громадських організацій та аматорських команд «Різдвяна коляда-2016», міжнародний фестиваль дитячого футболу «Кубок ФК «Адреналін», «Молодь за здоровий спосіб життя».

Таким чином, проаналізувавши фестивалі Луцька за сутнісною класифікацією фестивального туризму варто відмітити, що у місті відбуваються різнопланові заходи у різних сферах культурно-соціального життя міста. Проте, через різні причини, не всі фестивалі є цікавими для туристів. Наприклад, у спортивних дійствах, що проводяться у Луцьку, пріоритетними є власне змагання, а не розважальна частина, тому окрім учасників та їх супроводжуючих туристів фактично немає. У місті відбуваються покази фільмів кількох кінофестивалів – документального кіно про права людини «Docudays UA», екстремально короткого кіно «100 фільмів за 100 хвилин», «Відкрита ніч», «Чілдрен кінофест». Проте ці кінофестивалі є мандрівними, і проходять у десятках міст України, тому не доцільно розглядати вплив цих акцій на привабливість конкретного міста, у нашому випадку – Луцька.

Популярність отримали музичні, гастрономічні та етнофестивалі. Напевно, найбільшу кількість прихильників у 2016 році зібрав фестиваль альтернативної музики «Бандерштат». Організатори зазначають, що дійство відвідали 9 тисяч людей з різних областей України та з-за кордону (зокрема з таких країн як Ізраїль, Франція, США, Польща, Білорусь) [1].

Велику кількість глядачів зібрали «Поліське літо з фольклором», «Вишиті обереги єднання» та інші етнофестивалі проте через безоплатність видовищ, важко навести конкретні цифри. Понад 2 тисячі відвідувачів зібрали у стінах замку Любарта «ArtJazz Cooperation» та «Ніч у Луцькому замку». При чому, під час прес-конференції присвяченої проведенню арт-шоу «Ніч у Луцькому замку», організатори позиціювали дійство як візитівку міста [5]. Хоча порівнюючи з попередніми роками, коли на дійство

потрапило до 5 тисяч гостей, минулоріч відвідувачів було значно менше (можливо, це було зумовлено і обмеженням кількості квитків).

На даний час немає підстав для виокремлення одного фестивалю, який би асоціювався у свідомості потенційних туристів саме з Луцьком, а не з будь-яким іншим містом України. Потенційно, у майбутньому, за умови збільшення масштабності та якості проведення дійства, отримати статус візитівки міста може будь-який із сучасних фестивалів. Наявний фестивальний рух дає надію на позитивний розвиток фестивального туризму у Луцьку.

Література:

1. Бандерштат-2016 у цифрах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bandershtat.org.ua/2016/08/10/bandershtat-2016-u-tsyfrah/>
2. Грицку-Андрієш Ю.П., Фестивальний туризм у системі рекреаційно-туристської діяльності / Ю.П. Грицку-Андрієш, Ж.І. Бучко // Науковий вісник Чернівецького університету. – Чернівці, 2010. – Вип.519-520. – С.56-60.
3. Луцьк увійшов у десятку туристично привабливих міст [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.volynnews.com/news/rest/lutsk-uviyshov-u-desiatku-turystychno-pryvablyvykh-mist/>
4. Організація Об'єднаних Націй оголосила 2017 рік Міжнародним роком сталого розвитку туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dossier.org.ua/organizaciya-obiednanih-naciy-ogolosila-2017-rik-mizhnarodnim-rokom-stalogo-rozvitku-turizmu>
5. «The Hardkiss» приїде на Ніч у Луцькому замку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.volynpost.com/news/68262-the-hardkiss-pryide-na-nich-u-luckomu-zamku>